

Sygn. akt IV CSK 67/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku J.Ś.
przy uczestnictwie A.L. i G.T.
o stwierdzenie nabycia praw do spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 25 października 2017 r., sygn. akt II Ca [...] /17,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w B. stwierdził, że spadek po L.K. zmarłej w dniu 11 maja 2015 r. na podstawie testamentu własnoręcznego nieopatrzonego datą nabyły: córka J.Ś. w 505689/1167106 części, córka G.T. w 505689/1167106 części oraz córka A.L. w 155728/1167106 części.

Postanowieniem z dnia 25 października 2017 r. Sąd Okręgowy w B. zmienił zaskarżone postanowienie, stwierdzając, że spadek po L.K. na podstawie ustawy nabyły córki J.Ś., G.T. oraz A.L., każda w 1/3 części.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie J.Ś. jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie wnioskodawczynie skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ podniesione w niej rażące naruszenia art. 947, art. 948 § 1 i § 2, art. 949 § 1 w związku z art. 926 § 2 k.c., art. 959 oraz art. 961 zd. 2 k.c. nie budzą wątpliwości (są widoczne gołym okiem, bez potrzeby pogłębionej analizy czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań), jest pewne, że miały wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, zmieniając porządek dziedziczenia i pozbawiając skarżącą należnej jej części spadku, wobec orzeczenia o nabyciu spadku według ustawowego porządku dziedziczenia, podczas gdy dziedziczenie powinno być orzeczone w oparciu o ważny testament holograficzny, zgodnie z zasadą wolności testowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca nie wykazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c., a więc, że zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia

2016 r., V CSK 622/15, nie publ.; z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ.; z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ.).

Kluczowe znaczenie w sprawie miała ocena Sądu Okręgowego, że treść testamentu notarialnego L.K. z dnia 24 listopada 2010 r. zawiera odwołanie rozporządzenia spadkowego z wcześniejszego testamentu własnoręcznego albowiem zawiera on rozrządzenia nie dające się pogodzić z treścią wcześniejszego testamentu (art. 946 k.c. i art. 947 k.c.). U podstaw tej oceny leży argumentacja, której w żadnym razie nie można uznać za oczywiście nieprawidłową. W szczególności za stanowiskiem Sądu rzeczywiście przemawia okoliczność, że w testamencie tym zobowiązanie do przeniesienia na córkę A.L. udziałów we współwłasności nieruchomości położonej przy ul. P. zostało nałożone na pozostałe córki jako „spadkobierców ustawowych” po L.K. Wynika stąd wola zachowania ustawowego porządku dziedziczenia, a potwierdza ją dodatkowo ustalona przez Sąd okoliczność, że w dacie sporządzenia testamentu notarialnego testatorka związana była już przedwstępną notarialną umową sprzedaży przysługującego jej udziału w nieruchomości, który był głównym przedmiotem rozrządzeń spadkodawczyni w pierwotnym testamencie własnoręcznym. Późniejsze odwołanie testamentu notarialnego było konsekwencją dokonanej w tym samym dniu sprzedaży tego udziału i bezprzedmiotowością zapisu. W tym okolicznościach Sąd Okręgowy miał także podstawę, by ocenić, że odwołanie testamentu notarialnego nie prowadziło do przywrócenia skuteczności pierwotnego testamentu własnoręcznego (por. też orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1952 r., C 235/52, PiP 1953, nr 10, poz. 557 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2002 r., I CKN 482/00, OSNC 2002, nr 10, poz. 129, z dnia 6 grudnia 2002 r., IV CKN 1587/00, niepubl., z dnia 14 grudnia 2004 r., II CK 245/04, niepubl., z dnia 28 stycznia 2009 r., IV CSK 355/08, OSP 2011, z. 6, poz. 61).

Z powyższych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

at